

PM 2010: RII+III (Dnr 304-778/2010)

Förslag till nya mål och åtgärder inom "Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd i kulturlandskapet"

Remiss från Naturvårdsverket

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande

1. Som svar på remissen från Naturvårdsverket "Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd i kulturlandskapet" överlämnas och återopas vad som anförs i denna promemoria.
2. Protokollet i detta ärende förklaras omedelbart justerat.

Föredragande borgarråden Ulla Hamilton och Kristina Alvendal anför följande.

Ärendet

Naturvårdsverket har till Stockholms stad remitterat förslag till nya mål och åtgärder inom "Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd i kulturlandskapet". Svarstiden sträcker sig till och med den 19 maj 2010. Staden har medgetts visst uppskov för att inkomma med svar.

Naturvårdsverket fastställde 2004-05-19 "Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd i kulturlandskapet" (NV-rapport 5411). Åtgärdsprogrammet ska enligt fastställd rutin utvärderas och omprövas inför ny programperiod 2010-2015. Naturvårdsverkets förslag har utarbetats med stöd av gjorda utvärderingar samt enkätsvar till berörda aktörer 2009. I det fortsatta arbetet ser verket åtgärdsprogrammet för bevarande av särskilt skyddsvärda träd i kulturlandskap som en motsvarighet till den nationella strategin för formellt skydd av skog. Det innebär bland annat att verksamheten för att bevara och vårda träd i kulturlandskapet behöver ges ökad prioritet av berörda offentliga aktörer i Götaland och Svealand.

Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd har följande övergripande mål:
"Grova, gamla och ihåliga träd bevaras som ett viktigt värdebärande element i landskapet. Träden och deras närmiljöer vårdas på ett sätt som gör att trädens vitalitet och värden för biologisk mångfald bevaras. Träd äldre än 200 år avverkas inte. Efterträdare förekommer på ett sätt som gör att det kommer att finnas tillräckligt med gamla, grova och ihåliga träd för att berörda rödlistade arter ska kunna finnas i livskraftiga populationer. Åtgärder för att bevara och vårda träden är prioriterade i planering och i operativ verksamhet. Kunskap och information om trädens värden och behov av skydd och vård finns integrerad i samtliga berörda aktörers verksamheter."

Som särskilt skyddsvärda träd avses träd grövre än 1 meter i diameter, mycket gamla träd (äldre än 140 år), gran, tall, ek och bok äldre än 200 år samt grova hålträd.

Åtgärdsprogrammet anger flera kommunspecifika mål avseende bland annat bevarande av fällda hålträd, beskärning och nyplantering.

Vidare föreslås att Trädportalen www.tradportalen.se används vid fysisk planering. Kommunerna föreslås även inrätta ett s.k. trädråd där olika yrkeskompetenser ingår. Syftet med gruppen är att verka för sammanhållen planering, styrning och förvaltning av särskilt skyddsvärda träd inom kommunen. På kommunernas hemsidor ska framgå vilka biotopskyddsområden som har beslutats samt inom vilka områden trädfällningsförbud gäller. Förekomst av särskilt skyddsvärda träd bör framgå i detalj- och översiktsplaner. Trädvårdsplaner upprättas till skydd för och vård av särskilt skyddsvärda träd.

I remissen beskrivs även befintliga mål som föreslås behållas: antalet särskilt skyddsvärda träd inom varje enskild trädmiljö minskar ej mer än 15 % fram till 2014.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden samt trafik- och renhållningsnämnden. Exploateringsnämnden har avstått från att yttra sig. Övriga nämnder har på grund av den korta remisstiden samtliga svarat med kontorsyttranden.

Stadsledningskontoret anför att mot bakgrund av det betydande och strukturerade arbete som lagts ned av staden för att inventera, bevara och skydda värdefulla biotoper stödjer kontoret Naturvårdsverkets förslag till åtgärdsplan. Stadsledningskontoret bedömer att staden står väl rustad för att möta programmets mål och bedömer inte att åtgärdsprogrammets mål behöver hamna i konflikt med andra mål som formulerats av kommunfullmäktige.

Miljöförvaltningen anser att de förslag till mål och åtgärder som presenteras i stort sett är bra. Det gäller även förslagen särskilt riktade till kommunerna. Förvaltningen anser dock att det generella målet är något oklart avseende inrapportering till databasen. Förvaltningen anser också att förslaget om att lägga in alla skyddsvärda träd i översiktsplanen kan vara väl ambitiöst och istället kan till översiktsplanen biläggas en karta som redogör för de skyddsvärda trädens placering alt. att översiktsplanen refererar till ämnesspecifika planeringsunderlag.

Stadsbyggnadskontoret anser att åtgärdsprogrammet bör kompletteras med åtgärder för trädvård. T.ex. bör riktlinjer för beskärning av skyddsvärda träd som är baserat på forskning från ledande universitet och institutioner utformas. Trädvårdsplaner upprättas där träden uppfyller kraven för skyddsvärda träd. Dessa planer bör upprättas i samarbete med arborister, förutom ekologer och kulturmiljövårdare.

Trafikkontorets yttrande överensstämmer i allt väsentligt med stadsbyggnadskontorets. Kontoren framhåller att idag ska redan under planarbete vid nybyggnation eller annan exploatering hänsyn tas till de träd som ska sparas. För parker och naturområden ska skötselplaner tas fram som innefattar trädvård.

Våra synpunkter

Stockholm är unikt bland storstäder med sin närhet till natur och grönområden. När staden växer och nya stadsutvecklingsområden tar form är det viktigt att stockholmarnas tillgång till parker och grönområden bibehålls. I samband med att översiktsplanen togs i kommunfullmäktige uppdrogs till stadsbyggnadsnämnden och trafik-

och renhållningsnämnden att gemensamt arbeta fram ett parkprogram för stadens parker och grönområden för att även i framtiden kunna trygga stockholmarnas tillgång till grönstruktur bland bebyggelsen. Strategin omfattar fyra nya uppdrag: nya parker ska anläggas, de boendes avstånd till parker och grönområden ska inte öka, befintliga parker ska få nya skötselprogram och en särskild trädnorm ska införas. Det sista innebär att för varje bostad som byggs ska ett nytt träd planteras. Detta är den största trädsatsningen i modern tid då 15 000 nya träd ska planteras under de kommande fyra åren.

Stockholm har ett världsunikt bestånd av gamla ekar som står i och nära staden. Dessa har inventerats i "Stockholms unika ekmiljöer". Stockholm har även hällmarksbarrskog på de norrvända branter som tidigare inte varit bebyggda. Dessa innehåller stora tallar som även de enligt denna remiss är särskilt skyddsvärda. Inom Stockholms stad har stora träd idag endast skydd inom vissa detaljplaner, inom nationalstadsparken eller inom natur-/kulturresevat, strandskydd eller biotopskydd. Alléer har ett automatiskt biotopskydd. Esplanaderna och innerstadsparkerna är av riksintresse för kulturminnesvården.

Vi välkomnar förslaget att skydda riktigt gamla träd. Genom att bevara gamla, stora träd ökar man inte bara kultur- och naturvärdena i staden, utan även upplevelsevärdena i medborgarnas närmiljö. Genom bevarandet av stora träd som utgör stommen i flera av våra biotoper kan "färdiga" naturparker vinnas, vilket skulle vara en vinst både ur drifts- och anläggningssynpunkt samtidigt som de överensstämmer med målen för bevarandet av Mälardalslandskapets särdrag. Ett sådant synsätt har präglat stadens förvaltningar historiskt och skapat det vi idag kallar typiska Stockholmsmiljöer såsom Norr Mälarstrand, Rålambshovsparken och Fredhällsparken med tillhörande bebyggelse. Vi stödjer Naturvårdsverkets förslag till åtgärdsplan och instämmer i stadsledningskontorets analys att mot bakgrund av det betydande och strukturerade arbete som lagts ned av staden för att inventera, bevara och skydda värdefulla biotoper står staden väl rustad för att möta programmets mål. För att nå hela vägen fram i arbetet med att bevara träden måste stadens förvaltningar samarbeta i större utsträckning i dessa frågor och en större hänsyn måste tas till skyddsvärda träd vid olika typer av exploateringar. Det är tydligt att detta kommer att innebära en del kostnader för staden men fördelarna överväger detta.

För detaljsynpunkter på remissen hänvisar vi till kontorsyttrandena från stadens förvaltningar som återfinns i remissammanställningen bilagd denna promemoria.

Vi föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande

1. Som svar på remissen från Naturvårdsverket "Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd i kulturlandskapet" överlämnas och åberopas vad som anförs i denna promemoria.
2. Protokollet i detta ärende förklaras omedelbart justerat.

Stockholm den 20 maj 2010

ULLA HAMILTON KRISTINA ALVENDAL

Bilaga

Utgångspunkter till revidering av åtgärdsprogram och Förslag till vision samt nya mål och åtgärder inom Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd i kulturlandskapet

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådens förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden *Yvonne Ruwaida* (mp) och *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Det är bra att ett nytt åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd i kulturlandskapet tas fram. Programmet är en bra påminnelse för kommunerna, i vårt fall Stockholms stad, att de gamla träden i kulturlandskapet måste bevaras. Det är inte acceptabelt att gamla ekar och andra ädel-lövträd skövlas vid exploatering.

ÄRENDET

Naturvårdsverket har till Stockholms stad remitterat förslag till nya mål och åtgärder inom ”Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd i kulturlandskapet”. Svartiden sträcker sig till och med den 19 maj 2010. Staden har medgetts visst uppskov för att inkomma med svar.

Naturvårdsverket fastställde 2004-05-19 ”Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd i kulturlandskapet” (NV-rapport 5411). Åtgärdsprogrammet ska enligt fastställd rutin utvärderas och omprövas inför ny programperiod 2010-2015. Naturvårdsverkets förslag har utarbetats med stöd av gjorda utvärderingar samt enkätsvar till berörda aktörer 2009.

Naturvårdsverket anser att syfte, inriktning och prioriteringar bör kvarstå oförändrade och att förslagen till nya och reviderade mål samt ytterligare åtgärder bör fogas till det befintliga programmet. I det fortsatta arbetet ser verket åtgärdsprogrammet som en nationell strategi för bevarande av särskilt skyddsvärda träd i kulturlandskap med specifik vägledning för bevarandeåtgärder på motsvarande sätt som för den nationella strategin för formellt skydd av skog. Det innebär bland annat att verksamheten för att bevara och vårda träd i kulturlandskapet behöver ges ökad prioritet av berörda offentliga aktörer i Götaland och Svealand.

Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd har följande övergripande mål: ”Grova, gamla och ihåliga träd bevaras som ett viktigt värdebärande element i landskapet. Träden och deras närmiljöer vårdas på ett sätt som gör att trädens vitalitet och värden för biologisk mångfald bevaras. Träd äldre än 200 år avverkas inte. Efterträdare förekommer på ett sätt som gör att det kommer att finnas tillräckligt med gamla, grova och ihåliga träd för att berörda rödlistade arter ska kunna finnas i livskraftiga populationer. Åtgärder för att bevara och vårda träden är prioriterade i planering och i operativ verksamhet. Kunskap och information om trädens värden och behov av skydd och vård finns integrerad i samtliga berörda aktörers verksamheter.”

Som särskilt skyddsvärda träd avses träd grövre än 1 meter i diameter, mycket gamla träd (äldre än 140 år), gran, tall, ek och bok äldre än 200 år samt grova hålträd.

Åtgärdsprogrammet anger bl.a. kommunspecifika mål:

För att förhindra att fällda hålträd eldas i värmekraftverk, ska dess istället läggas på minst två upplagsplatser per kommun för att kunna användas inom naturvården. Antalet särskilt skyddsvärda träd i alléer samt inom parker, gårdsmiljöer och tätorter minskar ej p.g.a. avverkning, där alternativ finns. Beskränning och stabilisering som metod för att bevara dessa träd preciseras i uppdragsbeställningar till utförare och används normalt i arbetet med dessa träd från och med 2010. I minst 70 % av all nyplantering inom parker, gårdsmiljöer och tätorter används det eller de trädslag som är värdebärande och typiskt för traktens kulturlandskap.

Vidare föreslås att Trädportalen www.tradportalen.se används vid fysisk planering. Kommunerna föreslås även inrätta ett s.k. trädråd där olika yrkeskompetenser ingår. Syftet med gruppen är att verka för sammanhållen planering, styrning och förvaltning av särskilt skyddsvärda träd inom kommunen. På kommunernas hemsidor ska framgå vilka biotopskyddsområden som har beslutats samt inom vilka områden trädfällningsförbud gäller. Förekomst av särskilt skyddsvärda träd bör framgå i detalj- och översiktsplaner. Trädvårdsplaner upprättas till skydd för och vård av särskilt skyddsvärda träd.

I remissen beskrivs även befintliga mål som föreslås behållas: antalet särskilt skyddsvärda träd inom varje enskild trädmiljö minskar ej mer än 15 % fram till 2014.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden samt trafik- och renhållningsnämnden. Exploateringsnämnden har avstått från att yttra sig. Övriga nämnder har på grund av den korta remisstiden samtliga svarat med kontorsyttranden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 27 april 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Drygt 40 procent av Stockholms stad består av parker och grönområden. Staden kännetecknas av stora strövområden och naturreservat, kommuncentrala parker, populära stadsdelsparker och strandpromenader. Kännetecknet som den ”gröna staden” har kommit att bli en del av stadens varumärke. Ur åtgärdsprogrammets perspektiv bör noteras att särskilt ek är ett typiskt inslag i Stockholms park- och naturmarker.

Åtgärdsprogrammet utgår ifrån, och ska bidra till att de nationella miljö kvalitetsmålen Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap och God bebyggd miljö uppnås.

Bland annat i syfte att stödja uppnåendet av de nationella miljö kvalitetsmålen på området har Stockholms stad brutit ned målen på kommunal nivå och sedan många år utarbetat egna skarpa styrdokument och planinstrument. I stadens miljöprogram för åren 2008-2011 återfinns de viktigaste delmålen under kapitel fyra, ”Hållbar användning av mark och vatten.

Stockholms stad utarbetade i mitten av 2000-talet ett fortfarande gällande parkprogram, ”Stockholms Parkprogram” som är ett handlingsprogram för utveckling och skötsel av Stockholms parker och natur. Flera kommunala program och planer har inarbetats i parkprogrammet. Exempelvis Stockholms översiktsplan med byggnadsordning, Stockholms grönkarta, Stockholms biotopkarta och sociotopkarta, Teknisk handbok, Trädplan för Stockholm, Möbleringsprogrammet, Stenstadens gatumiljö, Stockholms vattenprogram och Dagvattenstrategi, samt trädplaner och trafik- och gatumiljöplaner för respektive stadsdel.

Ett fördjupat arbete med kunskapsunderlag om Stockholms gröonstruktur har bedrivits av stadsbyggnadskontoret, benämnt Stockholms grönkarta.

I grönkartan behandlas grö- och friytornas ekologiska, sociala och kulturella värden. Stockholms grönytor och strukturer inventeras och värderas och redovisas på biotop- och sociotopkartor. Dessa utgör underlag för att bedöma hur grönstrukturen skall hanteras i planeringen.

Stadens planeringsinriktning är att

- den övergripande grönstrukturens områden och stråk ska bibehållas
- de större natur- och friluftsområdena ska bevaras och vid behov skyddas enligt miljöbalken
- de kvarvarande naturstränderna bevaras
- grönstrukturens rekreativvärden, samband och framkomlighet mellan och intill stadsdelarna bevaras
- tillgängligheten till områdena utvecklas

Mot bakgrund av det betydande och strukturerade arbete som lagts ned av staden för att inventera, bevara och skydda värdefulla biotoper stödjer stadsledningskontoret naturvårdsverkets förslag till åtgärdsplan. Stadsledningskontoret bedömer att staden står väl rustad för

att möta programmets mål och bedömer inte att åtgärdsprogrammets mål behöver hamna i konflikt med andra mål som formulerats av kommunfullmäktige.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen anser remissen från naturvårdsverket besvarad med vad som anförts i tjänsteutlåtandet.

Miljöförvaltningen

Miljöförvaltningens kontorsyttrande daterat den 23 april 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Miljöförvaltningen anser att de förslag till mål och åtgärder som presenteras i stort sett är bra. Det gäller även förslagen särskilt riktade till kommunerna. Det är dock oklart vad det generella målet ”Antalet särskilt skyddsvärda träd minskar inte på länsnivå under perioden 2010-2020 jämfört med antalet registrerade i Trädportalen t.o.m. 2010” syftar på. Handlar det om att antalet träd som man har hunnit rapportera in till den internationella databasen år 2010 ska utgöra målnivån eller är det förekomsten av skyddsvärda träd år 2010 som är målnivån?

Med tanke på den korta svarstiden har förvaltningen valt att i övrigt begränsa sitt yttrande till de förslag till mål och åtgärder i remissen som är särskilt adresserade till kommunerna.

Miljöförvaltningen instämmer i att kommunerna genom sitt ansvar för den fysiska planeringen har en nyckelroll när det gäller att planera för en hållbar boendemiljö och långsiktigt förvaltad grönstruktur. Det är därför bra att NV i tillägg till befintligt ÅGP uppmärksammar detta genom mål och åtgärder särskilt adresserade till kommunerna. Det är på den lokala nivån som konflikter mellan kommun-/stadsutveckling och hänsyn till naturvärden blir mest tydliga. Stockholms stad växer och insatser görs för att i planerings- och exploateringskedena ta hänsyn till bl.a. naturvärden.

Miljöförvaltningens erfarenhet är att många boende i staden intresserar sig och vill värna träd, som sammanfaller med NV:s definition av särskilt skyddsvärda träd, i sin närmiljö, såväl fastighetsnära som i stadens parker och större naturområden. Förvaltningen instämmer i förslaget om trädråd eller motsvarande för bred samverkan kring vård av särskilt skyddsvärda träd. Detta har sin motsvarighet inom t.ex. vattenvården med så kallade *vattenråd* för samsyn kring vård och utveckling av specifika ytvatten. För trädvården är det värdefullt med samsyn och samverkan mellan ekologer, arborister, kulturmiljövården m.fl.

Förslaget om att lägga in alla skyddsvärda träd i översiktsplanen kan vara väl ambitiöst och det kan vara rimligare att till översiktsplanen bilägga en karta som redogör för de skyddsvärda trädens placering eller att i översiktsplanen referera till ämnesspecifika planeringsunderlag. Stockholm unika bestånd av gamla ekar som står i och nära staden har t.ex. inventerats och kartlagts i Ek-databasen som även redovisas i rapporten ”Stockholms unika ekmiljöer”. Databasen kompletterar Länsstyrelsens kartläggning av samtliga träd som ryms inom kategorin skyddsvärda träd. Dessa underlag är en bra grund för att ta fram ett samlat beslutsunderlag för biotopskydd, naturminnen och naturvårdsavtal som rör träd respektive trädvårdsplaner. Möjligen bör tidpunkten för dessa åtgärdsförslag i NV:s förslag förskjutas något år, till 2013 respektive 2015, med hänsyn till den arbetsinsats och samordning som miljöförvaltningen bedöms krävs för genomförande av åtgärderna.

Genom att vårda och bevara de skyddsvärda träden kan man också utveckla andra kultur- och naturvärden, liksom de rekreativa och estetiska inslagen i staden. Genom långsiktig förvaltning av de biotoper som träden står i kan man erhålla ”färdiga” naturparker, vilket torde vara en vinst både ur drifts- och anläggningssynpunkt samt ur ekologisk/biologisk och kulturell synpunkt.

En definition av vad begreppet *kulturlandskap* inkluderar behövs i ÅGP. I programmet och det föreslagna tillägget omtalas tätorter som en del av de miljöer som programmet avser att ge vägledning för. Miljöförvaltningen har därför vid läsningen av såväl ÅGP som föreslagen komplettering i begreppet *kulturlandskapet* inkluderat den typ av miljöer som finns

inom mer tätbebyggda miljöer som Stockholms stad.

Stadsbyggnadskontoret

Stadsbyggnadskontorets kontorsyttrande daterat den 30 april 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Inom Stockholms stad har stora träd endast skydd inom ett fåtal detaljplaner eller inom natur-/kulturreseptat, strandskydd eller biotopskydd. Alléer har ett automatiskt biotopskydd. Esplanaderna och vissa innerstadsparker är av riksintresse för kulturminnesvården. Inom nationalstadsparken är de större träden skyddade mot fällning p.g.a. exploatering o.d., men saknar skydd mot fällning av andra skäl, t.ex. att de skuggar, och också mot fällning som görs utan sakskaål.

Stockholm har ett världsunikt bestånd av gamla ekar som står i och nära staden. Dessa har inventerats i "Stockholms unika ekmiljöer". Fyra av de största eklokalerna berörs av lika många stadsutvecklingsområden: Norra Djurgårdsstaden, Nordvästra Kungsholmen, Farsta och Liljeholmen-Gröndal. Stockholm har även hällmarkstallskog på de norrvända branter som tidigare inte varit bebyggda. Dessa innehåller stora tallar som uppfyller kriterierna för särskilt skyddsvärda träd. Dessutom innebär den stora utbyggnaden av ledningsnätet ytterligare konsekvenser för träd då man av besparingsskaål gärna vill gå genom park- och naturmark.

Genom att bevara gamla, stora träd ökar man inte bara kultur- och naturvärdena i staden, utan även upplevelsevärdena i medborgarnas närmiljö. Genom bevarandet av de biotoper som de utgör stommen i skulle man även kunna vinna "färdiga" naturparker, vilket skulle vara en vinst både ur drifts- och anläggningssynpunkt samtidigt som de överensstämmer med målen för bevarandet av mälardalslandskapets särdrag. Detta synsätt var väl utbrett inom stadens förvaltningar under mitten av 1900-talet och kom att präglade den tidens exploateringar så att miljöer som idag ses som typiska för Stockholm som Norr Mälarstrand, Rålambshovsparken och Fredhällsparken med tillhörande bebyggelse skapades.

Arbetet med att bevara träden kommer att innebära att stadens förvaltningar måste samarbeta i större utsträckning i dessa frågor samt att en större hänsyn måste tas till skyddsvärda träd vid olika typer av exploateringar. Ett omfattande kontrollprogram under byggprocessen måste dessutom upprättas. Detta kommer att innebära en del kostnader för staden, men mervärdet torde vara ovärderligt.

Stadsbyggnadskontorets synpunkter

Åtgärdsprogrammet bör kompletteras med åtgärder för trädvård. T.ex. bör riktlinjer för beskärning av skyddsvärda träd som är baserat på forskning från ledande universitet och institutioner utformas. Trädvårdsplaner upprättas där träden uppfyller kraven för skyddsvärda träd, dessa planer bör upprättas i samarbete med arborister, förutom ekologer och kulturmiljövårdare.

Inom Stockholms stad ska redan under planarbete vid nybyggnation eller annan exploatering hänsyn tas till de träd som ska sparas. Träden skall ges förutsättningar att fortsätta leva och växa. Detta kan uppnås genom ovan nämnda kontrollprogram. Under byggnationen ska hela trädet (krona, stam och rötter) skyddas på sådant sätt att trädet inte kommer till skada.

För parker och naturområden ska skötselplaner tas fram som innefattar trädvård. Ett utökat samarbete och en delad grundsyn beträffande skyddsvärda träd delas av alla stadens förvaltningar där staden gemensamt arbetar för att dessa ska bevaras.

Trafikkontoret

Trafikkontorets kontorsyttrande daterat den 21 april 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Inom Stockholms stad har stora träd endast skydd inom ett fåtal detaljplaner, inom nationalstadsparken eller inom natur-/kulturresevat, strandskydd eller biotopskydd. Alléer har ett automatiskt biotopskydd. Esplanaderna och innerstadsparkerna bl a är av riksintresse för kulturminnesvården.

Stockholm har ett världsunikt bestånd av gamla ekar som står i och nära staden. Dessa har inventerats i "Stockholms unika ekmiljöer". Fyra av de största eklokalerna berörs av lika många stadsutvecklingsområden: Norra Djurgårdsstaden, Nordvästra Kungsholmen, Farsta och Liljeholmen-Gröndal.

Stockholm har även hållmarksbarrskog på de norrvända branter som tidigare inte varit bebyggda. Dessa innehåller stora tallar som även de enligt denna remiss är särskilt skyddsvärda.

Dessutom innebär den stora utbyggnaden av ledningsnätet ytterligare konsekvenser för träd då man av besparingsskäl gärna vill gå genom park- och naturmark.

Genom att bevara gamla, stora träd ökar man inte bara kultur- och naturvärdena i staden, utan även upplevelsevärdena i medborgarnas närmiljö. Genom bevarandet av de biotoper som de utgör stommen i skulle man även kunna vinna "färdiga" naturparker, vilket skulle vara en vinst både ur drifts- och anläggningssynpunkt samtidigt som de överensstämmer med målen för bevarandet av mälardals-landskapets särdrag. Detta synsätt var väl utbrett inom stadens förvaltningar under mitten av 1900-talet och kom att prägla den tidens exploateringar så att miljöer som idag ses som typiska för Stockholm som Norrmälarstrand, Rålambshovsparken och Fredhällsparken med tillhörande bebyggelse skapades.

Arbetet med att bevara träden kommer att innebära att stadens förvaltningar måste samarbeta i större utsträckning i dessa frågor samt att en större hänsyn måste tas till skyddsvärda träd vid olika typer av exploateringar. Ett omfattande kontrollprogram under byggprocessen måste dessutom upprättas. Detta kommer att innebära en del kostnader för staden, men mervärdet torde vara ovärderligt.

Trafikkontorets förslag / Remissmaterialet

Åtgärdsprogrammet bör bearbetas ytterligare, bl a bör riktlinjer för beskärning av dessa träd som är baserat på forskning från ledande universitet och institutioner utformas. Trädvårdsplaner upprättas där träden uppfyller kraven för skyddsvärda träd, dessa planer bör upprättas i samarbete med arborister, förutom ekologer och kulturmiljövårdare.

Inom Stockholms stad ska redan under planarbete vid nybyggnation eller annan exploatering hänsyn tas till de träd som ska sparas. Träden skall ges förutsättningar att fortsätta leva och växa. Detta kan uppnås genom ovan nämnda kontrollprogram. Under byggnationen ska hela trädet (krona, stam och rötter) skyddas på sådant sätt att trädet inte kommer till skada.

För parker och naturområden ska skötselplaner tas fram som innefattar trädvård.

Ett utökat samarbete och en delad grundsyn beträffande skyddsvärda träd delas av alla stadens förvaltningar där staden gemensamt arbetar för att dessa ska bevaras.